

Global Conference on Multidisciplinary Research and Innovation

Hosted Online from Berlin, Germany

Date: 2nd January, 2026

Website: <https://econferencia.com>

TIBBIY TERMINOLOGIYANING SOG'LIQNI SAQLASH SOHASIDAGI ROLI

Esanova Maftuna Bahodir qizi

Trainee teacher of the Department of Languages

Samarkand State Medical University

E-mail: justms150@gmail.com

Annotatsiya:

Mazkur maqolada tibbiy terminologiyaning sog'liqni saqlash tizimidagi o'rni va ahamiyati ilmiy-nazariy hamda amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Tibbiy terminlar tibbiyot xodimlari o'rtasidagi professional muloqotni ta'minlovchi, diagnostika va davolash jarayonlarining aniqligi hamda samaradorligini oshiruvchi muhim lingvistik vosita sifatida talqin etiladi. Maqolada terminlarning standartlashtirilishi, xalqaro tasniflar bilan uyg'unligi, shuningdek, ko'p tili muhitda tibbiy kommunikatsiya sifatini ta'minlashdagi roli yoritiladi. Shuningdek, tibbiy terminologiyaning noto'g'ri qo'llanilishi yoki talqin etilishi sog'liqni saqlash amaliyotida qanday xatolarga olib kelishi mumkinligi misollar asosida ko'rsatib beriladi. Tadqiqot natijalari tibbiy terminologiyani tizimli o'rganish va unifikatsiya qilish sog'liqni saqlash sohasida xavfsizlik, aniqlik va samaradorlikni ta'minlashda muhim omil ekanligini asoslaydi.

Kalit so'zlar: Tibbiy terminologiya, sog'liqni saqlash, professional muloqot, diagnostika, standartlashtirish, klinik kommunikatsiya, xalqaro tasnif, lingvistik aniqlik, tibbiy xavfsizlik.

Tibbiy terminologiya tibbiyot xodimlari tomonidan inson tanasini, uning funksiyalarini, tibbiy holatlarini, protseduralarini va davolash usullarini aniq va

Global Conference on Multidisciplinary Research and Innovation

Hosted Online from Berlin, Germany

Date: 2nd January, 2026

Website: <https://econferencia.com>

izchil tasvirlash uchun qo'llaniladigan ixtisoslashgan tilni anglatadi. Ushbu standartlashtirilgan til tizimi tibbiyot xodimlari o'rtasida samarali muloqot, tibbiy xatolarni kamaytirish, ta'lim va tadqiqotlarni rivojlantirish va yuqori sifatli bemorlarga yordam ko'rsatish uchun juda muhimdir. Tibbiy terminologiya xavfsiz, samarali va professional sog'liqni saqlash amaliyotini qo'llab-quvvatlaganligi sababli, u barcha tibbiyot xodimlari uchun zarur bilimdir.

Sog'liqni saqlash - bu aniq va samarali muloqot zarur bo'lgan juda murakkab soha. Ushbu muloqotni osonlashtiradigan eng muhim vositalardan biri bu tibbiy terminologiya - asosan yunon va lotin kelib chiqishidan kelib chiqqan tuzilgan lug'at tizimi. Ushbu ixtisoslashgan til tibbiyot xodimlariga kasalliklarni, anatomik tuzilmalarni, diagnostika usullarini va terapevtik aralashuvlarni aniq va bir xil tarzda tasvirlash imkonini beradi. Umumiy tibbiy til bo'lmasa, tushunmovchiliklar osongina yuzaga kelishi mumkin, bu esa noto'g'ri tashxis qo'yishga, noto'g'ri davolanishga va bemor xavfsizligiga xavf tug'diradi.

Tibbiy terminologiya nafaqat shifokorlar, balki hamshiralar, farmatsevtlar, laboratoriya texnologlari, terapevtlar va sog'liqni saqlash ma'murlari tomonidan ham qo'llaniladi. U sog'liqni saqlash jamoasining barcha a'zolarini bog'laydigan universal til vazifasini bajaradi.

Tibbiy terminologiyaning asoslarini qadimgi yunon va lotin tillariga, ya'ni fan va tibbiyot bilan uzoq vaqtdan beri bog'liq bo'lgan tillarga borib taqaladi. Gippokrat va Galen kabi ilk shifokorlar yunon terminologiyasiga tayanishgan, keyinchalik lotin tili Yevropada ilmiy va tibbiy fanlarning asosiy tiliga aylangan. Hatto zamonaviy tibbiyotda ham tibbiy atamalarning aksariyati yunon va lotin so'z elementlaridan olingan.

Tibbiy atamalar odatda uchta asosiy komponentdan tuziladi: *prefikslar*, *ildizlar* va *qo'shimchalar*.

Global Conference on Multidisciplinary Research and Innovation

Hosted Online from Berlin, Germany

Date: 2nd January, 2026

Website: <https://econferencia.com>

- Prefikslar so'zning boshida qo'yiladi va ko'pincha pozitsiya, son, vaqt yoki holatni bildiradi. Masalan, **giper-** ortiqcha yoki me'yordan yuqori degan ma'noni anglatadi.
- So'z ildizlari atamaning markaziy ma'nosini ifodalaydi va odatda tana a'zosi yoki tizimini, masalan, yurakni, belgilaydi.
- Qo'shimchalar so'zlar oxirida paydo bo'ladi va holat, buzilish yoki protsedurani tavsiflaydi. Masalan, **-itis** yallig'lanishni anglatadi.

Misol tariqasida, kardiomiopatiya atamasi **cardio** (yurak), **myo** (mushak) va **-pathy** (kasallik) so'zlaridan iborat bo'lib, ular birgalikda yurak mushagi kasalligini anglatadi. Ushbu tizimli tuzilma tibbiy terminologiyani mantiqiy va amaliy qiladi, bu esa tibbiyot xodimlariga notanish atamalarni ularning individual komponentlarini tahlil qilish orqali talqin qilish imkonini beradi.

Tibbiy terminologiya juda muhim, chunki u klinik sharoitlarda aniq va samarali muloqotni ta'minlaydi. Tibbiyot xodimlari ko'pincha muhim ma'lumotlarni tez va aniq almashishlari kerak. Standartlashtirilgan terminologiyadan foydalanish chalkashliklarni minimallashtiradi va barcha amaliyotchilar ma'lumotni bir xil tarzda talqin qilishlarini ta'minlaydi. Masalan, nafas qisilishi atamasidan foydalanish "**nafas olish qiyinlishuvi**" umumiy iborasiga qaraganda aniqroq va aniqroq tavsif beradi.

Bemor xavfsizligi ham aniq tibbiy tilga bog'liq. Aniq muloqot va batafsil hujjatlar noto'g'ri dori-darmonlarni qabul qilish yoki noto'g'ri protseduralar kabi xatolarning oldini olishga yordam beradi. Izchil terminologiya qo'llanilganda, bemorlarning yozuvlari turli bo'limlar va tibbiyot muassasalarida ishonchliroq va tushunish osonroq bo'ladi.

Bundan tashqari, tibbiy terminologiya samarali fanlararo hamkorlikni qo'llab-quvvatlaydi. Bemorlarga g'amxo'rlik qilish ko'pincha bir nechta tibbiyot xodimlarini o'z ichiga oladi, ularning har biri boshqalardan olingan aniq

Global Conference on Multidisciplinary Research and Innovation

Hosted Online from Berlin, Germany

Date: 2nd January, 2026

Website: <https://econferencia.com>

ma'lumotlarga bog'liq. Standartlashtirilgan tibbiy til jamoalarga hatto turli muassasalar yoki sog'liqni saqlash tizimlarida ham g'amxo'rlikni samarali muvofiqlashtirish imkonini beradi, bu esa davolashning uzluksizligi va sifatini ta'minlaydi.

Tibbiy terminologiya sog'liqni saqlash ta'limining asosiy tarkibiy qismini tashkil qiladi. Tibbiyot, hamshiralik ishi, farmatsiya va ittifoqdosh sog'liqni saqlash dasturlari talabalari bu til bilan o'qishning boshida tanishadilar. Tibbiy terminologiyani mukammal bilish talabalarga darsliklar, ma'ruzalar, klinik ko'rsatmalar va ilmiy adabiyotlarni yanada samaraliroq tushunish imkonini beradi.

Ta'limdan tashqari, tibbiy terminologiya tibbiy hujjatlarda muhim rol o'ynaydi. Bemorlarning tarixi, laboratoriya hisobotlari, diagnostika tasvirlari natijalari va kasalxonadan chiqish xulosalari aniq terminologiyaga bog'liq. Aniq hujjatlar nafaqat bemorlarni parvarish qilish uchun, balki huquqiy va axloqiy sabablarga ko'ra ham muhimdir. Tibbiy yozuvlar huquqiy ishlarda, sug'urta baholashlarida va sifatni ta'minlash jarayonlarida ko'rib chiqilishi mumkin, bu esa aniqlik talab qiladi.

Tibbiy terminologiya tadqiqotlarda ham bir xil darajada muhimdir. Tadqiqotchilar kasalliklarni tasniflash, metodologiyalarni tavsiflash va natijalarni hisobot qilish uchun standartlashtirilgan tilga tayanadilar. Bu izchillik tadqiqotlarni taqqoslash, takrorlash va klinik amaliyotda qo'llash imkonini beradi. Yagona terminologiya tizimisiz tibbiy tadqiqotlar ishonchlilik va global ahamiyatga ega bo'lmaydi.

Ko'plab afzalliklariga qaramay, tibbiy terminologiya bir qator qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Asosiy qiyinchiliklardan biri uning murakkabligidir. Keng lug'at talabalar va yangi o'qitilgan mutaxassislar uchun juda og'ir bo'lishi mumkin, bu esa ko'p vaqt, mashq va yodlashni talab qiladi. Atamalarni noto'g'ri

Global Conference on Multidisciplinary Research and Innovation

Hosted Online from Berlin, Germany

Date: 2nd January, 2026

Website: <https://econferencia.com>

ishlatish yoki noto'g'ri tushunish chalkashlik va klinik xatolarga olib kelishi mumkin.

Yana bir qiyinchilik bemorlarning tushunishida. Tibbiy terminologiya ko'pincha bemorlar uchun notanish bo'lib, bu samarali muloqotga xalaqit berishi mumkin. Tibbiyot xodimlari texnik tilga juda ko'p tayanganda, bemorlar chalkashlik, xavotir yoki parvarishdan ajralganlikni his qilishlari mumkin. Bu tibbiyot xodimlarining murakkab tibbiy atamalarni tushunarli, tushunarli tilga tarjima qila olishlarining muhimligini ta'kidlaydi.

Bundan tashqari, tibbiyot rivojlanib borishi bilan tibbiy terminologiya rivojlanishda davom etmoqda. Yangi kasalliklar, texnologiyalar va davolash usullari doimiy ravishda yangi atamalarning paydo bo'lishiga olib keladi. Samarali muloqotchi bo'lib qolish uchun tibbiyot xodimlari butun faoliyati davomida uzluksiz o'rganishga sodiq bo'lishlari kerak.

Xulosa

Tibbiy terminologiya zamonaviy sog'liqni saqlashning asosiy tarkibiy qismi bo'lib, aloqa, ta'lim, hujjatlashtirish va tadqiqotlar uchun standartlashtirilgan tilni taqdim etadi. Uning yunon va lotin tillariga asoslanganligi tibbiyot fanlari bo'yicha aniqlik va izchillikni ta'minlaydi. Tibbiy terminologiya aniq klinik muloqotni qo'llab-quvvatlash orqali bemorlar xavfsizligini oshirish va umumiy tibbiy yordam sifatini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi.

Tibbiy terminologiya murakkab va qiyin bo'lishi mumkin bo'lsa-da, uning foydalari uning cheklovlaridan ancha ustundir. Tibbiyot xodimlari nafaqat ushbu ixtisoslashgan tilni o'zlashtirishlari, balki uni bemorlar bilan aniq muloqot qilish uchun moslashtirishni ham o'rganishlari kerak. Oxir-oqibat, tibbiy terminologiya shunchaki texnik atamalar to'plamidan ko'proq narsani anglatadi - bu xavfsiz, samarali va professional sog'liqni saqlash amaliyotining asosidir.

Global Conference on Multidisciplinary Research and Innovation

Hosted Online from Berlin, Germany

Date: 2nd January, 2026

Website: <https://econferencia.com>

References

1. Esanova, M. (2022). Improving the Quality of Foreign Language Teaching In Higher Education. Евразийский журнал академических исследований, 2(3), 333-337.
2. Esanova, M. (2023). The Importance of Methodology in Learning a Foreign Language. Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences, 2(4), 94-99. 10. Galperin I.R. "Stylistics" second edition, revised Moscow "Higher school" 1977.70p.
3. Esanova, M., & Buriyev, D. (2023). The Challenges in Teaching English to Medical Students. Евразийский журнал академических исследований, 3(10), 255-260.
4. Bakhodirovna, E. M., & Saqib, T. (2023). Pharmaceutical Terminology. Yangi O'zbekistonda Tabiiy va Ijtimoiy-gumanitar fanlar respublika ilmiy amaliy konferensiyasi, 1(7), 76-80.
5. Esanova, M. . . (2024). Structural and Functional Features of Phraseological Units in the Texts of Works of Art (English and Uzbek Authors). Евразийский журнал академических исследований, 4(2), 111-117.
6. Buriyev, D., & Esanova, M. UDC: 91373.2: 831.692. 143 (099) New Ways of Using Innovative Technologies in Foreign Language Teaching. In International scientificonline conference International scientific-online conference.
7. Эсанова, М. Б. (2022). Инглиз ва ўзбек тилларидаги қўшма гапларнинг тўсиқсиз маъноли турлари. Science and Education, 3(11), 1372-1375.
8. Yorova, S., Aytmuratova, P., Esanova, M., & Normurodova, S. (2023). Phraseological Units in the Medical Field of English and Uzbek Cultures. Development and innovations in science, 2(2), 10-13.

Global Conference on Multidisciplinary Research and Innovation

Hosted Online from Berlin, Germany

Date: 2nd January, 2026

Website: <https://econferencia.com>

-
9. Askarovich, B. S., Karimovna, Y. S., Sobirovich, X. Y., & Bakhodirovna, E. M. (2022). Teaching Math in English to Universities and Institutions' students for Taking Gmat Certificate. *Journal of Positive School Psychology*, 6(5).
  10. Genjebaevna, A. P., & Bakhadirovna, E. M. (2022). The importance of teaching latin in medical schools.
  11. Thematics Journal of Education, 7(5). Asatullayevna, Ibragimova L., and Esanova M. B. Qizi. "Ways to Translate Phraseological Units from English into Uzbek." *International Journal on Integrated Education*, vol. 4, no. 4, 2021, pp. 228-231